63ste Jaargang No. 5161

DAGBLAD

AMIGOE DI CURAÇAO

Dinsdag 15 Juli 1947

Dit dagblad verschijnt dagelijks behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2.50 gld.; Bovenwinden. Suriname 2.50 gld.; en het buitenland 3 gld.

REDACTIE: Tel. 1858; P. bus 8 Willemstad Adres: Consciëntiesteeg 27

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Conscientiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad N.W.I. Voor Aruba: J. B. Croes, Postbus 14. Oranjestad: tel. 33.

Conferentie van Parijs sluit vandaag

1 September komen de papieren op tafel

Nederland lid van verschillende commissies

CONFERENTIE VAN PARIJS.

Met algemene stemmen zijn Nederland, Frankrijk, Engeland, Italië en Noorwegen gekozen tot lid van de uitvoerende comite voor de reconstructie in Europa.

Men kwam klaar met het ontwerp-plan naar de richtlijnen die Marshall heeft aangegeven.

In de voedsel-commissie neemt ook Nederland, Frankrijk, Engeland, Denemarken, Griekenland, Ierland en Italië plaats. In de staal commissie Frankrijk, Engeland, Luxemburg, Noorwegen en Turkije.

In de transport-commissie: Frankrijk, Engeland, België, Noorwegen, Portugal, Zwitserland en Turkije. In de olie-commissie: Frankrijk, Engeland, Oostenrijk, België, Denemarken, Griekenland, Italië, Zweden en Zwitserland.

Frankrijk en Engeland zijn vertegenwoordigd in alle vier technische commissies alsmede in het uitvoerende comite.

Alle zestien naties hebben een vertegenwoordiging in het werkcomite dat supervisie moet houden over de andere comite's. Het secretariaat generaal begint Woensdag in het Grand Palais, een grote tentoonstellingzaal in het centrum van Parijs. Morgen komt men voor de laatste zitting bijeen om dan weer tegen het einde van Augustus en begin September bijeen te komen, nadat de commissies met hun werk zijn klaar gekomen. Dan ook zal alles aan Amerika worden aangeboden.

De minister van buitenlandse zaken van Italië had een onderhoud met de Russische ambassadeur Alexandro Bogomolov. Men gelooft dat het een beleefdheids visite was. Reeds eerder had hij een onderhoud met premier Ramadier op de officiële ontvangstdag. Toen Sforza de Russische ambassade verliet, ging hij voor een lunch naar het huis van den socialistische leider Leon Blum. Gisteren was hij bij Bevin op de Britse ambassade, ter uitwisseling van de algemene indrukken.

Uit Praag komt het bericht dat de minister van buitenlandse zaken Jan Masaryk die de vorige week van Moskou terugkeerde, het weekeinde is gaan doorbrengen bij de president van de republiek van Tsjechoslowakije Eduard Benesh, om hem nader inlichtingen te geven over de reis van Clement Gottwald en zijn gesprekken met Stalin en Molotov.

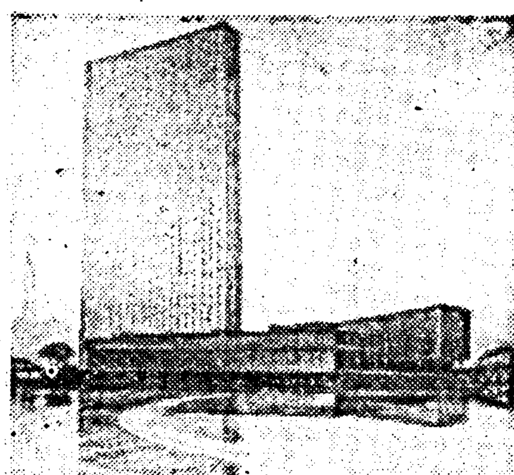
Er wordt de aandacht op gevestigd, dat Holland niet in de transport-commissie zit, doch men neemt aan dat dit land benoemd zal worden in de ondercommissie voor transport over de rivieren.

De namen zullen wel bekend worden bij de plenaire zitting. Het bleek, dat een Engelsman reeds de lijst van de commissie verdeling had.

Nogmaals is door de Franse diplomaten getuigt dat de deur voor Rusland dat zich onvriendelijk over de conferentie uitlaat open blijft. Er werd opgewezen, dat Zweden niet in het uitvoerend comitee zit, noch ook in een van de technische commissies, zelfs niet in de ijzer commissie ofschoon het toch een ijzer land is. Er is dus enige reserve waar te nemen bij Zweden ten aanzien van de nieuwe economische organisatie.

Er is bij de Russen zowel in Moskou als in Parijs belangstelling voor de conferentie. Reeds eerder melden wij, dat de Russische gezant in Parijs contact had met Sforza, ofschoon Rusland het enigste land is, dat de vrede met Italië nog niet heeft geratificeerd.

De derde plenaire zitting heeft hedenmiddag plaats. (Parijs, (AP) 15.7).

Het nieuwe gebouw der Verenige Landen.

Medan — Padang.

In het Bandoenggebied ontstonden er acht maal gevechten in de Zuidelijke sector binnen de demarcatielijn (Amsterdam, A.N.P. 14.7).

ONVEILIG.

Een ANP-bericht meldt, dat de stroom van vluchtelingen naar het Nederlands gebied in Indië steeds aanhoudt.

Tijdens de laatste gevechten werden aan de Nederlandse zijde 3 man gedood en 15 gewond (Amsterdam, A.N.P., 14.7).

EEN OPLOSSING??

Republikeinse politieke kringen te Batavia verklaarden aan het republikeins persbureau „Antarra" dat zij vertrouwden, dat het vraagstuk van een gezamenlijke gendarmerie opgelost zou worden (Amsterdam, A.N.P. 14.7).

Marshall licht de gouverneurs van Amerika in

Pasto in Columbia getroffen

MARSHALL.

Marshall heeft Washington per vliegtuig verlaten om vanavond in Salt Lake City een speech te houden voor de nationale vergadering van de gouverneur der Staten van Amerika. Er wordt verwacht dat hij in die speech zal spreken over de hulp van Amerika aan Europa, zoals hij die bij zijn rede op 5 Juni jl. voor de Harvard Universiteit uiteen gezet heeft.

Marshall vloog met het particuliere vliegtuig van Truman, „Heilige Koe."

Onderweg zal Marshall de tekst verder klaarmaken en zodoende wordt de tekst nog niet voor publicatie vrijgegeven, voordat Marshall in Salt Lake City aankomt.

Dit kan zijn plus minus vier uur. (Washington, (AP) 14.7).

REDE VAN MARSHALL.

Gisteren avond heeft Marshall een rede gehouden in Salt Lake City. Hij sprak daar voor al de gouverneurs van de verschillende staten van Amerika. Hij wees op het feit, dat de natie staat op een keerpunt in de geschiedenils, de hulp aan Europa dat in een niet beschrijven nood verkeert. Onmiddelijk vond men de andere partij bereid, om mee te helpen.

Marshall wees er op dat de hulp verleend moest worden aan bevriende landen, terwijl men de andere landen onder de invloed van Moskou ziet komen. Grimmig merkte Marshall op, dat men dit feit niet achteloos voorbij moet laten gaan, het is nu de tijd, om de vrienden in het oude Europa te helpen. Voordat Marshall naar Washington terugvloog gaf hij nog een gedetaileerd overzicht van zijn economisch plan en openlijk beschreef hij de vijandige houding van Rusland, doch vroeg aan de gouverneurs er verder niet over te spreken. (Salt Lake City, (AP) 15.7).

RAMP IN PASTO.

De regering in Bogota zond onmiddellijk medicijnen en andere hulpmiddelen naar de stad Pasto, toen bekend werd dat in deze stad in het Zuiden van Columbia, een aardbeving plaats had, men vreesde, dat er veel ongelukken plaats hebben gehad. De herhaaldelijke bevingen hadden ten gevolge, dat de verbinding met Bogota verbroken werd.

Onofficieel hoort men, dat honderde gebouwen plat liggen. De stad heeft een 15.000 inwoners en ligt 300 mijl ten Zuiden van de grens van Bogota bij de grens van Ecuador.

Waterleiding en electriciteit voorziening zijn buiten werking. Het telegraaf kantoor is verwoest.

Verder zijn verwoest, het stadhuis, de marktgebouwen, de kathedraal van Sint Felippus, de universiteit. De kerk bevatte zeer veel kunstschatten. Ook meent men dat het vliegveld dat in uitvoering was veel schade heeft geleden. Het is een stad gelegen bij een vulcaan.

Men vermoedt dat de vulcaan in werking is getreden en geruchten die gisterenmiddag tot Bogota doordrongen zeggen dat de mensen uit de stad vluchten. In paniek verlaat men de stad. (Bogota, (AP) 15.7).

SPANJE.

De minister van Staat, Hector Mc. Neil verklaarde voor het huis van afgevaardigden, dat Engeland op zal komen tegen iedere poging van Spanje om lid te worden van de Verenigde Landen.

De minister legde deze verklaring af naar aanleiding van een speech van het conservatieve lid Sir Patrick Hannon, die verklaarde dat Spanje tien jaar geleden tegen het Bolsjewisme vocht en zich daarom afvroeg waarom of dit land uit de Verenigde Landen verbannen moest worden.

De minister zeide, dat het niet nodig was over deze zaak te delibereren, daar Spanje deze quaestie niet aanhangig heeft gemaakt, en als Spanje het zou vragen, dan zou Engeland er tegen opkomen. Toen andere leden aandrongen op verdere uitleg, zeide de minister dat Engeland als lid van de Verenigde Landen zich gebonden acht aan de uitspraak van dat instituut in de afgelopen maand December. (Londen, (AP) 14.7).

FRANCO UIT VISSEN.

Franco kwam op het vliegveld van Barajas aan, nadat hij 5 dagen geleden voor een vistocht uit Malaga vertrokken was. (Madrid (AP) 14.7).

PAS OP VOOR ICE-CREAM.

Professor Guiseppi Caramarosa, hoofd van de openbare gezondheidsdienst in Rome verklaarde dat er zich een paar gevallen hebben voorgedaan van Typhoid.

De gevallen werden in de stad Rome geconstateerd en de oorzaak zoekt men in het eten van ice-cream.

Er waren geen gevallen met dodelijke afloop. De ice-cream wordt verkocht in het San Giovani kwartier. (Rome, (AP) 14.7).

14 JULI.

De Bastille-dag werd in Warshau herdacht bij de gezant. Hij riep de Franse kolonie op zijn kantoor tesamen. (Warshau, (AP) 14.7).

PARADE IN BERLIJN.

Ter gelegenheid van de 14e Juli had er een parade plaats in Berlijn waarbij de Franse troepen door het Napoleon Kwartier trokken.

Vertegenwoordigers van de vier mogendheden die Berlijn bezet houden, waren bij de parade aanwezig. (Berlijn (AP) 14.7).

BASTILLEDAG IN PARIJS.

Over de duizend communisten uit Engeland en Canada en de Verenigde Staten liepen heden tesamen met hun communistische kameraden van Frankrijk in de optocht mee bij gelegenheid van de Bastilledag. Op de Banieren stond geschreven „Laat ons vrienden zijn, van onze geallieerden." „Laat ons niet onderwerpen aan het dollar-imperialisme."

Velen van de Amerikaanse en Canadese communisten zijn studenten die in Frankrijk een zomer-cursus komen volgen. De politie had een biezondere controle in gesteld, maar er waren geen incidenten. (Parijs, (AP) 14.7).

Politiek fatsoen in de West

De departementale commissie heeft de journalisten voor het vertrek uit Suriname nogmaals bijeen geroepen en men heeft een openbaring gedaan. De commissie liet weten, dat...... de Staten van Suriname niet wensten ingelicht te worden over de wijziging in de Staatsregeling. Stel je toch voor, daar komt een commissie juist voor de uitleg en daar gaat men de leden zoo behandelen.

Geen uitleg nodig.

Op Curaçao heeft men zijn hoofd geschud, toen men de Statenvergadering meemaakte, doch in Suriname maakten de Staten het toch nog wat erger. We geven hier weer wat het blad „De Surinamer" over dit pijnlijke incident schrijft. Wat moet dit alles voor reactie geven in Nederland, laat ons toch goed merken dat de Staten niet het volk is!

EEN PERSCONFERENTIE MET WONDERLIJKE OPENBARING.

Woensdagmorgen heeft de Heer Dr. H. Friedericy voor het vertrek van de departementale commissie nogmaals de pers willen ontvangen en daarbij enkele frappante verklaringen afgelegd.

Vooreerst antwoordde de Hr. Friedericy op een desbetreffende vraag, dat zijn indruk over de ontvangst van het wetsontwerp tot wijziging der Staatsregeling er een was van algemene teleurstelling, een teleurstelling, die zich in zijn scherpste vorm openbaarde in een wantrouwen jegens de Nederlandse Regering. De teleurstelling betrof het niet ver genoeg gaan van de wijzigingen in het kader der Grondwet, of liever in wat men hier zich daarvan had voorgesteld. „Maar" zo zeide de Spreker: „hij hoopt en vertrouwt echter — en als antwoord op een vraag versterkte hij het zelfs tot: „Ik heb de overtuiging — dat over enige maanden die teleurstelling en dat wantrouwen zal zijn weggenomen door de ontwikkeling der gebeurtenissen". Uit zijn woorden bleek heel duidelijk, dat hij de overtuiging heeft, dat Nederland zo ver als het maar kan, zal gaan om aan Suriname — en natuurlijk ook aan Curaçao — te geven, wat het geven kan binnen het kader van de Grondwet.

Hierbij haalde Dr. Friedericy later in het gesprek nog aan, wat hij op Curaçao in de persconferentie gezegd had. Als progressief Nederland reeds zó ver gaat met Indonesië, waarvan de houding na de oorlog aan de tijdens de oorlog van alle berichtgeving afgesneden Nederlanders een ontgoocheling geweest is, hoe ver zal men dan niet willen gaan met de West, die zich altijd loyaal getoond heeft deze wijzigingen langs evolutionele weg wil bereiken.

Het kan dus niet genoeg herhaald en benadrukt worden, dat ondanks alle schijn van traagheid, — en die schijn komt vooral voort uit onkunde hier te lande met de lengte van de weg, die een wetsontwerp nu eenmaal moet afleggen voordat het wet kan worden, — ondanks alle fouten uit het verleden, die niemand zal ontkennen, ondanks alles staat het nu voor elk onbevooroordeeld mens vast, dat de Nederlandse Regering de bedoeling heeft om tot het uiterste te gaan in het toestaan van alle wensen van Suriname en Curaçao. De enige beperking, waarvan de Regering ook niet kan afwijken, om de heel eenvoudige reden, daar ze daar geen macht over heeft: is: voorlopig moet het zijn binnen het kader der bestaande grondwet. Voor zaken, die buiten de huidige grondwet vallen, kan de verandering eerst komen na de Rijksconferentie, die daarvoor vast en zeker en zo spoedig als het kan zal bijeengeroepen worden. Maar daarvoor moet natuurlijk eerst de toestand in Indonesië geordend zijn. Toch heeft de Regering nu reeds in overweging het bijeenroepen van — laten we het noemen — een voorlopige Rijksconferentie van Nederland, Suriname en Curaçao om vast de onderlinge verhoudingen te bespreken.

Naar aanleiding van de wijziging der Staatsregeling werd de vraag gesteld of de doctor kon mededelen hoe zijn indruk was over de ontvangst van de Staten van het betreffende wetsontwerp. „Neen. De Staten hebben met de commissie niet over de wijzigingen van de Staatsregeling gesproken". „Maar hebben de Staten dan geen inlichtingen gevraagd over dit wetsontwerp?" „Neen. Wij hebben in de Staten alleen onze eerste opdracht kunnen vervullen, nl. inlichtingen geven over de toestand in Indonesië".

Ieder zal begrijpen, dat er om het zacht uit te drukken enige verbazing was bij de niet-statenleden-persmensen. Vandaar vertelde het ene Statenlid, dat experts op het gebied van staatswetenschap alhier door de Staten gehoord zijn. Het andere verklaarde, dat de Staten zo ongeveer het Amerikaanse systeem van hearings van vaklui toepasten. Maar dat nam onze verbazing en laten we het er eerlijk bijzeggen onze ergernis niet weg.

Wij zijn er van overtuigd, dat de Staten naar beste weten en kunnen (hoe hoog of laag men dat ook aanstaat) de landsbelangen en zeker zulk een gewichtig stuk als de wijzigingen behandelen. Maar hoe kan men dan aan elkander rijmen de verklaring: wij zijn de zaak aan het bestuderen, wij hebben vakmensen nodig om ons voor te lichten, en nu zijn hier mensen, die als het ware heel het recept van de schotel in hun zak hebben, die nauw verbonden met den Minister en de verdere regeringsinstanties de bedoelingen en strevingen van de Regering tot in de finesses kennen, en nu klinkt het... Neen, dank U wel, we kunnen het wel alleen af.

'Wij wensen ons te onthouden van Uw inlichtingen, want wij zijn nog in studie en hebben nog geen mening over het ontwerp gevormd".

De heren moeten ons niet kwalijk nemen, maar zij maken het een gewoon mens moeilijk nog in hun goede trouw en eerlijke bedoelingen te geloven. Natuurlijk is dat ook weer een gevolg van de ook door verscheidene Statenleden verfoeide geheimzinnigheid, waarmede hier alles behandeld wordt. Want nu kennen wij de motivering van die vreemde redenering niet, we weten dus niet waarom zij geen inlichtingen zelfs wensten, maar...... als het niet te erg oneerbiedig klonk zou men haast zeggen: Zijn ze nu helemaal gek of worden ze het? *)

De commissie heeft ondanks

*) In „Het Nieuws" van Woensdag jl. wordt in „blocnote" de opmerking gemaakt: „Het standpunt is zo onbegrijpelijk, dat men zou willen vragen of zij beïnvloeding van hun meningsvorming vrezen.

Maar dat zou kwaadaardig heten."

Nieuws uit Indië

In Batavia hoopt men dat het vraagstuk over de gezamenlijke gendarmerie opgelost wordt

Sjarifoeddin naar van Mook

ROND SJARIFOEDDIN EN GANI.

Maandagmorgen arriveerde premier Sjarifoeddin uit Djokjakarta en ging onmiddellijk een bezoek brengen aan Gani, om een tijd vast te stellen voor een conferentie met Dr. van Mook ten paleize van laatstgenoemde.

Sjarifoeddin weigerde enige verklaring te geven aangaande het doel van zijn reis. Een spoedbericht in het republikeins dagblad „Merdeka" meldt, „dat gezien Sjarifoeddin, tot vlak voor zijn vertrek in conferentie was, kan worden uitgemaakt dat hij de mening van enkele vooraanstaande kringen niet deelt, en dat men voorzichtig en waakzaam moet zijn."

De vice-minister van buitenlandse zaken, Tamzil, verklaarde aan Aneta, dat het bezoek van Sjarifoeddin aan Batavia van dwingende invloed zal zijn op het doorgaan van de huidige politiek (Batavia, Aneta, 14.7)

GEEN OFFICIELE HULPAANBIEDING.

Minister Gani vertelde aan Aneta dat er geen officiële nota ontvangen is van Groot Brittannië houdende een hulpaanbieding inzake het probleem van een gezamenlijke gendarmerie (Batavia, Aneta, 14.7).

INDISCH RIJST NAAR NEDERLAND.

Maandag verklaarde Minister Gani dat de Indonesische republiek 76.000 ton rijst aan Nederland zal afleveren. Dit rijst is afkomstig van Java en de levering geschiedt volgens de laatste overeenkomst tussen de republiek en de Nederlandse regering (Batavia, Aneta, 14.7).

BESCHULDIGING.

De republikeinse minister van voorlichting zeide in zijn verklaring van Zondagavond te Djokja, dat de Nederlanders geweld willen gebruiken om de geschillen met de republikeinse regering op te lossen.

Hij baseerde dit op de verklaringen die de ministers Beel en Jonkman tijdens de parlementszitting van Donderdag jl. deden. Voor zijn vertrek naar Batavia, zeide Sjarifoeddin in een interview, dat de onlangs gehouden redevoeringen van Beel en Jonkman een schending impliceerden van de overeenkomst van Linggadjati, betreffende de vorming van een Verenigde Staten van Indonesië (Amsterdam, A.N.P., 14.7).

GEVECHTEN BINNEN DE DEMARCATIELIJEN.

Volgens een Nederlandse militaire woordvoerder werden patrouilles vliegtuigen verscheidene malen beschoten, zelfs binnen de demarcatielijnen in het gebied

het nieuws van vandaag

Vanmiddag zal de conferentie van Parijs gesloten worden, het werd een succes. Er zijn de nodige commissies ingesteld en Nederland zit ook in verschillende commissies. Het viel de A.P.-correspondent op dat Nederland niet als lid in de commissie voor verkeer is opgenomen, doch het zou in een ondercommissie over verkeer op de rivieren worden opgenomen. U ziet het gaat vlot. Op 1 Sept. zal men weer bijeenkomen en dan wordt verteld, wat de commissie voor resultaten boekten, ze mogen dus een maand, maar niet langer studeeren.

Ook viel op, dat Zweden niet in de commissies zit, zelfs niet in de staal-ijzer commissie. Dit is inderdaad vreemd, het lijkt er op dat Zweden de neutrale politiek waardoor het buiten de oorlog bleef wil doorzetten.

Nederland is inderdaad een land, dat genoemd werd „het land van de vrachtvaarders van Europa", doch nu schijnt het dat we een industrieland moeten worden, zooals ook bleek uit een speech van Ministers Huysmans.

Marshall heeft een rede gehouden voor de gouverneurs van Amerika en hun eens precies verteld, wat Rusland doet. Ze mogen het niet verder vertellen. Marshall kent het oude spreekwoord niet? **„Het geheim van één weet één alleen, het geheim van twee wordt licht gemeen, het geheim van drie weet iedereen".** We begrijpen, dat gouverneurs van staten andere mensen zijn als gewone mensen.

In Indië komen de mensen tot elkaar. Het lijkt er op, althans letterlijk zien we, dat de nieuwe premier naar Batavia kwam, om met van Mook te gaan praten. Het punt van gezamenlijke gendarmerie zou ook nog opgelost kunnen worden.

In Suriname blijken de staten het advies van de departementale commissie niet nodig gehad te hebben. Een mooie manier van doen.

De heren kwamen, om inlichtingen te geven over de wijzigingen in de staatsregelingen, doch de staten van Suriname wensten geen inlichtingen. Wat is dit toch allemaal? Hoe vreemd die houding.

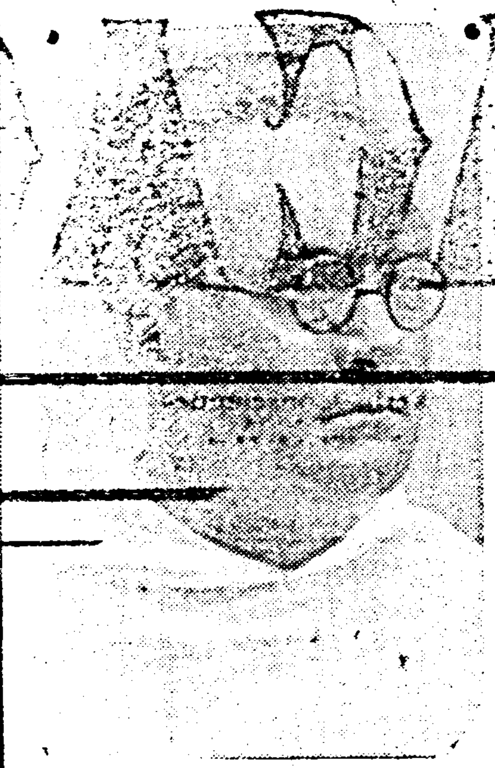
In Columbia ligt een stad, hoog op de bergen bij een vulcaan die 2540 Meter haalt. Gisterenmiddag brak er paniek in die stad, Pasto geheten, uit. De aarde beefde, de kathedraal, de universiteit, het stadhuis en zeer veel huizen vielen in.

Had U ooit gehoord van die stad, een stad met een kathedraal een universiteit, een stad vol kunstschatten? Wat weten we af van de kolonisatie van Amerika, waar onlangs minister Welter nog zoo weinig sympathiek over sprak, ondanks dat hij Zuid Amerika kende.

Mevr. Peron begint weer te reizen. U krijgt dus nog meer telegrammen.

Op Curaçao zag men nog geen vliegende discussen, doch wel althans dat zou een radio in Venezuela gezegd hebben, in Venezuela, hoe jammer voor Curaçao.

Naar Holland

RECHTER WEEBER. RECTOR HULSMAN. VOORZITTER ROZENDAL.

de teleurstelling van het algemeen en het wantrouwen van sommigen geen concrete voorstellen of verzoeken ontvangen, hoe men een of andere verandering in het wetsontwerp verlangt. Over het algemeen was het hoofdpunt de vage omschrijving van het college van Gecommitteerden. Men weet uit de huidige redactie niet recht, hoe het nu eigenlijk staat met het verantwoordelijk bestuur, waarvan dit instituut toch blijkbaar de drager moet zijn.

Op een vraag verklaarde Dr. Friedericy, dat de ministers Beel en Jonkman wel voor het einde van het jaar hier zullen zijn en dat dan de wijziging van de Staatsregeling een feit zal zijn. Daar schijnen sommigen aan te twijfelen, maar zoals de doctor opmerkte, dat moeten ze natuurlijk zelf verantwoorden.

(De Sur.)

Nieuws van overal

VETO VAN TRUMAN VERWACHT.

Uit Washington bericht men dat de senaat de 4 milliard dollar inkomstenbelastingwet naar het Witte Huis zond, waar men verwacht dat het een veto van Truman zal krijgen, zoals hij ook een maand geleden de wet van een veto gaf ((AP))

MESSERSMITH.

George Messersmith, oud ambassadeur in Argentinië, kwam per trein uit New Orleans in Washington aan, en begon zijn conferenties ten departemente.

Hij riep bij zich Henry Lyon, chef van de afdeling Argentinië. (Washington, (AP) 14.7).

KABINET ATTLEE.

In Londen lopen geruchten over een mogelijke verandering in het kabinet van Attlee. Men speculeert op een nieuw coalitie kabinet, terwijl anderen spreken van nieuwe algemene verkiezingen. Er moet een nieuwe plaatsvervanger gevonden worden voor den secretaris van Indië de Earl of Listowell, terwijl andere politieke waarnemers, het ontslag schijnen te verwachten van Herbert Morrison. Ook verkeren sommigen onder de indruk dat Ernest Bevin het Ministersschap van buitenlandse zaken zal neerleggen, na afloop van de conferentie van de vier grote mogendheden, welke in November in Londen gehouden moet worden. (Londen, (AP) 14.7).

UIT ALBANIE.

De communistische premier van Albanië Generaal Hoxha, verklaarde voor de Albaanse Nationale vergadering, dat hij de bewijzen kan overleggen, waaruit moet blijken, dat sommige Noord Amerikanen en Britten, van plan zullen zijn zijn regering aan de kant te zetten. Hij noemde geen namen.

Hij beklaagde zich erover dat Engeland en Amerika zijn land diplomatisch nog niet hebben erkend. Als er Quislings en Fascisten aan de regeringen waren, dan zouden deze landen Albanië wel hebben erkend. Zinspelend op 't incident in het kanaal van Corfu, verklaarde hij, dat de knechten van Engeland de mensen van Athene, de mijnen in het kanaal van Corvu gelegd hebben. Albanië zelf had nooit mijnen en het is ook niet van plan mijnen te gaan leggen. (Tirana, (AP) 14.7).

SEÑORA PERON.

De prefect van Genua meldt, dat Señora Peron Donderdag de Ligurgische kust zal verlaten, waar ze nu uitrust, om via Rome naar Portugal te vertrekken. Twee vliegtuigen zullen haar komen afhalen. In Portugal is zij de officiele gast van de regering. Er zal een lunch zijn bij de president in het voormalig koninklijke paleis, terwijl er verschillende recepties zijn uitgeschreven. Nog is niet bepaald of de reis naar Engeland zal door gaan. (Genua, (AP) 15.7).

SEÑORA FERON.

De Argentijnse gezant in Parijs maakte bekend dat Mevr. Peron een bezoek zal brengen aan Parijs. Zij zal op 22 Juli in Parijs aankomen, na eerst een bezoek te hebben gebracht aan Portugal. (Parijs, (AP) 15.7).

URUGUAY.

Er is een vijf jarige overeenkomst gesloten tussen Uruguay en Engeland na een conferentie van twee maanden. Het zal Uruguay nu mogelijk zijn om tien percent van de ponden van dat land nl. zeventien millioen te converteren tot het geld wat nodig is voor de handel van Uruguay. Uruguay zal zich verplichten bepaalde producten aan Engeland te verkopen. (Londen, (AP) 15.7).

PRINSESJES ALS BRUIDSMEISJES.

Uit Baarn komt het bericht dat de prinsesjes **Irene** en **Beatrix** als bruidsmeisjes optraden bij het huwelijk van haar voormalige gouvernante **Mej. A. Huidekoper**, met den heer **U. G. Fabius** op Maandag jl.

Bij de bruilofsfeest waren **Prins Bernhard** met **Prinses Juliana** aanwezig, terwijl een menigte zich schaarde voor de kerk waar de plechtigheid plaats vond om de kleine **Margriet** te zien, die het echtpaar met bloempjes bestrooide (Baarn, Aneta, 15.7).

NAAR NEDERLAND.

Met de Santa boot van hedenavond vertrekken ook nog naar Nederland, de Zeer Eerw. Pater M. Hulsman, rector van het St. Elizabeth's Hospitaal en oud-redacteur van de Amigoe di Curaçao.

Verder zijn onder de passagiers de heer Leon Weeber en familie. Aan allen een goede reis.

SCHEEPSBERICHTEN.

14 Juli 1947.

Rio Hacha van Aruba; Trajanus van Mobile; Tropical naar Pto. La Cruz; J. Armstrong van New York; Rio Hacha naar St. Vincent; Naturalist naar Las Piedras; Gordias naar New Orleans; Castor naar Pto. Cabello.

K.N.S.M.

Maandag berichtte de K.N.S.M. directie dat het nieuwe motorschip „Agamenon" van 3800 ton op 19 Juli as. vanuit New York zal vertrekken op haar eerste trip voor de K.N.S.M. in de Caraibische wateren. Het schip zal de route volgen: New York — Haiti — Curaçao — Venezuela en zal dit wekelijks doen (Aneta. 15.7).

Een ander bericht van de K.N.S.M. bereikt ons, volgens welke de „Johan de Wit" op 9 September as. te Curaçao zal aankomen.

JONG HOLLAND.

28 Jaar geleden, op 15 Juli van het jaar 1919, werd de sportvereniging „Jong Holland" door de Fraters van Tilburg hier ter stede opgericht. De vereniging groeide en bloeide met de jaren en niet eenmaal, doch verschillende malen mocht zij het kampioenschap veroveren. De „sterren" op de rood-wit-blauwe vlag vermenigvuldigen zich met de jaren, en tot op de dag van vandaag telt men onder Jong Holland de beste voetbalclubs die het eiland Curaçao kent. Wij feliciteren de leden en het bestuur van harte met hun 28e verjaardag.

Radio Nederland
Wereld omroep P.C.J.
Program

Woensdag, 16 Juli.

5: Engelse Berichten.
10.30 uur: Engelse Berichten.
14: Oosterse Uitzending.
1: Nieuws.
2. Actueel overzicht.
14.30: Opening en Programma-overzicht.
14.32: „Uit de Oude Doos". Melodieën uit vroeger jaren. Het Vaudeville orkest o.l.v. Cor van der Linden.
14.57: Nederlands Nieuws. „De Week in Nederland". Indisch Nieuws.
15.30: „PCJ roept het Schip van de Week".
Onze wekelijkse uitzending voor de Koopvaardij m.m.v.: Cora May, Tonny Schifferstein, Johnny Holshuizen en Joop Reinboud.
15.59: Internationaal Nieuws. Brief uit Batavia.
16.14: Programma van morgen.
16.15: „10 minuten met......... Boris Lensky (viool)" (gr.)
16.27: Nederlands Nieuws in het kort.
16.30: Internationaal „Happy Station" Programma door Edward Startz.
Sluiting en Wilhelmus.
18: Einde Uitzending.
19: Engelse Berichten.

EUROPA EN AFRIKA.

Zelfde Programma-onderdelen, alleen in andere volgorde.

20 uur: Opening en Programma-overzicht.
20.02: Nederlands Nieuws. „De Week in Nederland". Indisch Nieuws.
20.35: „Uit de Oude Doos".
21: Internationaal Nieuws. Brief uit Batavia.
21.15: „PCJ roept het Schip van de Week".
21.44: Programma van morgen.
21.45: „10 minuten met......... Boris Lensky (viool)" (gr.)
21.57: Nederlands Nieuws in het kort.
Internationaal „Happy Station" Programma.
Sluiting en Wilhelmus.
23.30 uur: Engelse Berichten.

VOOR DE WEST.

Zie voor volgorde Programma onderdelen Europa en Afrika.

2.05 — 2.20: De West in Nederland.
3.12 — 3.27: Lyrische Stücke Op. 42 — Edv. Grieg. Pierre Palla, piano (e.o.).

Woensdag, 16 Juli.

17) 16.30 uur C.B.L.O.: Winnaar 1 — Winnaar 2.
18) 16.30 uur C.B.L.O.: Winnaar 3 — Winnaar 4.
19) 16.30 uur Asiento: Winnaar 5 — Winnaar 6.
20) 16.30 uur Asiento: Winnaar 7 — Winnaar 8.
21) 16.30 uur Juliana: Winnaar 9 — Winnaar 10).

VERKEERSONGEVALLEN.

Over de week van 7 t m 13 Juli 1947.

Op het Brionplein vond een aanrijding plaats tusschen een Huurauto en een personenauto. De bestuurder van de personenauto die onder den invloed van alcoholhoudenden drank verkeerde zag te laat dat de voor hem rijdende huurauto stopte.

—:—

De bestuurder van een pick-up nam in de Columbusstraat een te grote bocht naar rechts waardoor hij met de linkervoorzijde tegen een voor hem rijdende truck reed.

—:—

Een bestuurder van een personenauto deed aangifte dat tijdens zijn afwezigheid zijn auto op de parkeerplaats van het Wilhelminaplein was aangereden door een andere auto.

—:—

Vond een lichte aanrijding plaats in de Breedestraat O. B. ter hoogte van de Markthallen tusschen een militaire truck en een personenauto. De bestuurder van de truck reed achteruit de parkeerplaats af tegen de juist passeerende personenauto.

—:—

Op de Salinja kwamen 3 personenauto's met elkaar in aanrijding. Voor een kind dat plotseling voor de eerste auto den weg overstak moest deze bestuurster remmen en naar links uithalen. Zij kwam hierdoor in aanrijding met de uit tegenovergestelde richting komende 2e auto. Daar deze auto sterk afremde, reed de derde auto die daar achter reed tegen deze auto op.

—:—

Op de Koningin Emmabrug werd een vrouw aangereden door een wielrijder.

Oorzaak: De vrouw stak plotseling den rijweg van den brug over zonder op het verkeer te letten.

—:—

Op den Schottegatweg West ter hoogte van de F. D. Rooseveltweg vond een aanrijding plaats tusschen een autobus en een personenauto. De bestuurder van de autobus wilde naar links de Rooseveltweg inrijden op het moment dat de personenauto deze weg voorbijreed.

—:—

Vond een lichte aanrijding plaats op den Schottegatweg West ter hoogte van Karpata tusschen een stil staande autobus en een personenauto. De bestuurder van de personenauto slipte door het losse zand.

—:—

Vond op den Caracasbaaiweg t/h van Jan Thiel een verkeersongeval plaats, waarbij een pick-up van den weg afraakte en over den kop sloeg. De bestuurder en een inzittende werden gewond. De bestuurder reed met een te groote snelheid.

—:—

Op de F. D. Rooseveltweg vond een lichte aanrijding plaats, ter hoogte van Noord-Roosendaal, tusschen een autobus en een water-truck. De bestuurder van de autobus zag de watertruck, die zonder verlichting aan de rechterzijde van de weg stond, te laat met een lichte aanrijding als gevolg.

—:—

Op de Schottegatweg West, ter hoogte van Marchena, had een aanrijding plaats tusschen een pick-up en een personenauto. De bestuurder van de pick-up reed op zonder op het voor hem van achteren komende verkeer te letten.

—:—

In de Breedestraat (O. B.) ter hoogte van Botica Del Pueblo, had een aanrijding plaats tusschen een autobus en personenauto. De bestuurder van den personenauto passeerde, ondanks onvoldoende ruimte, de autobus met een lichte aanrijding als gevolg.

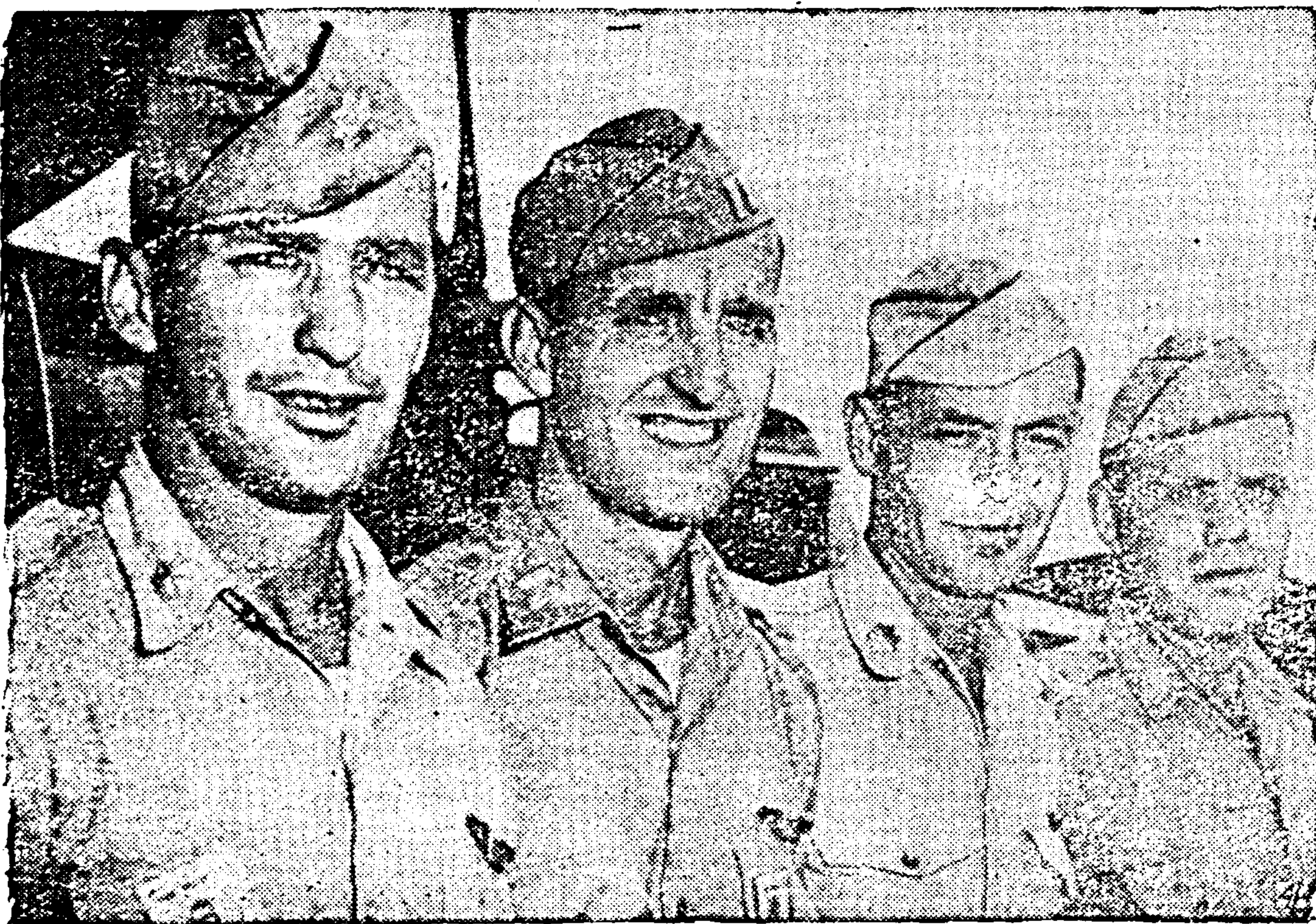
—:—

Had een aanrijding plaats in de Penstraat, ter hoogte van perceel no. 668, tusschen een wielrijder en een truck. De bestuurder van de truck moest plotseling stoppen voor een kind met het gevolg dat hij slipte en de uit de tegenovergestelde richting komende wielrijder aanreed.

INTERNATIONALE BRIGADE.

Berichten uit Athene spreken van een internationale brigade, welke een invasie in Noord Griekenland zou gedaan hebben. Engeland en Amerika zouden bij de Verenigde Landen protest gaan tekenen, als het werkelijk mocht blijken, dat er zulk een internationale brigade werkzaam is in Noord-Griekenland (Athene, (AP) 15.7).

ZIJ WIERPEN DE EERSTE ATOOMBOM.

ONS KONINKRIJK

Tweede Kamer over Suriname

Vijf-jaren-plan voor Suriname vindt algemene instemming.

Een eeuw lang is Suriname een zorgenkind geweest voor het Moederland en iedere begroting weer moest door bijpassen sluitend worden gemaakt. De oorlogsjaren brachten door de bauxiet-productie en het bouwen van grote defensiewerken een ommekeer; maar nadien is weer een inzinking gevolgd. Ten einde het gebiedsdeel, dat eerlang op eigen benen wi lgaan staan, uit de misère te helpen en tot eindelijke bloei te brengen, stelt de regering de stichting voor van een „Welvaartsfonds Suriname", omvattend een schematisch plan voor 5 jaren, waarmee een 40 millioen zullen gemoeid zijn.

Uiteraard deden over het regeringsvoorstel vooral de leden der parlementaire commissie, welke ook Suriname bezocht, hun licht schijnen.

De heer Bierema (P.v.d.V.) liet zich tamelijk optimistisch uit over de „grote mogelijkheden" die speciaal het vruchtbare kustgebied biedt om Suriname tot welvaart te brengen. Behalve de bauxietproductie en de houtaankap vormen toch de landbouwcultures het fundament, waarop het gebiedsdeel zijn economisch herstel moet optrekken. Beschamend is het daarom dat niet meer dan 2 à 3 pct. van de vruchtbare grond (ter grootte van half Nederland) tot nu in cultuur zijn gebracht. Als de landbouw maar gemechaniseerd wordt(men krijgt dan ook de Creolen als werkkrachten mee) ziet de heer Bierema iets goeds in Suriname tot stand komen. Misschien iets langzamer voor de bananencultuur (wegens de 5 schepen ad 50 millioen die voor het vervoer nodig zijn) maar zeker voor het suikerriet, de cacao, de citrus en de rijst (waarin het klein bedrijf op grote schaal reeds nu flinke winsten maakt).

Ook de heer Meijerink (a.r.) bleek bij zijn bezoek ter plaatse goed om zich heen gezien te hebben. Hij kwam tot gelijke blijmoedige conclusies en was het ook met de heer Bierema eens dat de 40 millioen bij lange na niet toereikend zal blijken. Ook op de wenselijkheid ener grondige reorganisatie van het onderwijssysteem, de gezondheidszorg en de geestelijke ontwikkeling legde de a.r.-afgevaardigde alle nadruk.

Namens de K.V.P.-fractie deed Dr. De Kort een minder opgewekt geluid horen. Na enkele economische beschouwingen over de vraag of er in Suriname een deflatieproces gaande is dan wel een strijd tegen inflatie, kwam ook deze afgevaardigde, na op steun aan de dakpannenindustrie te hebben aangedrongen, vrij uitvoerig te spreken over de landbouw. Hij gispte het getalm met de emigratie herwaarts en gaf er de voorkeur aan dat men de 7 millioen voor het op te richten bananenbedrijf maar aan de plannen voor de landbouw ten goede liet komen. Want met de regering is dr. De Kort het eens dat voor het ogenblik niet meer dan 40 millioen in het fonds kan gestort worden al is dit ook ontoereikend en zal net in betere tijden zeker nader moeten worden bezien.

De katholieke afgevaardigde deed voorts — na even het arbeidersvraagstuk te hebben aangeroerd — een beroep op de regering tot het voeren van een breed opgezette bevolkingspolitiek door het oude hazardspel van mensen in economische dienst uit haar beleid te schappen, de zuigelingensterfte te bestrijden en gezonde zedelijke inzichten te bevorderen. De deplorabele toestand op onderwijsgebied werd even onderlijnd door de opmerking dat in Suriname (anders dan op Curaçao) de gelijkstelling ver is te zoeken.

De aanpassing van het bestuursapparaat aan de komende situatie bleek dr. De Kort zeer ter harte te gaan. Ook oud-minister Logemann (P.v.d.A.) wijdde aan de staatsrechtelijke opzet van het fonds een aparte beschouwing, nadat hij alree de financiële opzet aan critiek had onderworpen.

Voorts bepleitte dit lid der parlementaire commissie o.m. een luchtkartering niet enkel van de kuststreek maar van geheel Suriname en nam hij de immigratie van gestrande Joden tegen een diskwalificerende uitlating uit 't Voorlopig Verslag in bescherming.

Nadat de heer Nederhorst (P. v.d.A.) nog eens op zijn wijze de gemaakte opmerkingen had herhaald en geampliceerd (volkshuisvesting), bijzonder de nadruk leggend op de mooie geste die Nederland zou te zien geven als het, de nodige gelden voor het plan fournerend, de uitvoering er van maar geheel aan Suriname zelf zou overlaten, was minister Jonkman reeds aan de beurt, daar zowel de communisten als de christ.-historischen alsook de St. Gereformeerden verstek lieten gaan.

De minister aan het woord.

Z. Exc. ging tamelijk schematisch — als het plan zelf is —op de gemaakte opmerkingen in, zich bij herhaling beroepend op de lange termijn die tussen de indiening van het ontwerp en de Memorie van Antwoord is verlopen. De economische situatie immers is inmiddels niet weinig gewijzigd en...... de tweede ondertekenaar, de minister van financiën, bleek verhinderd de Kamervergadering bij te wonen!

Ook ten aanzien van de staatkundige constructie kon de bewindsman slechts weinig concrete mededelingen doen. De gouverneur en de Raad van Advies voor het fonds zullen een werkplan opstellen dat dan eerst aan de Staten wordt voorgelegd voordat het ter goedkeuring bij de Ned. regering komt. Maar bij de toekomstige staatsregeling zal aan de Raad van Advies de facto een zeer grote invloed moeten worden toegekend op de goedkeuring door de gouverneur en de beide Nederlandse ministers.

Wat de hoog nodige uitbreiding van de Surinaamse overheidsapparaat betreft kon de minister alhans positief mededelen, dat de [illegible] van het landbouwde[illegible] zal worden versterkt.

Een groter bedrag voor het fonds zou zeker ook naar het oordeel der regering welkom zijn; alle nadruk dient dan ook te vallen op de **huidige toestand** van 's lands financiën, die dwingt aan de 40 millioen als maximum vast te houden.

Met de sociale beschouwingen van dr. De Kort verklaarde Z. Exc. zich zonder reserve accoord. Bij de heer Logemann sloot hij zich aan wat de kwestie der Joodse kolonisatie betreft. Behalve Nederlandse boeren zouden ook Nederlanders die zich in Indonesië niet meer op hun plaats achten voor immigratie **in aanmerking** komen maar **stellige inlichtingen** kon de **minister nog niet** geven.

Met de heer Nederhorst wil Z. Exc. al'es doen **om Suriname**, het meest Nederlands-gezinde gebiedsdeel, zo welwillend mogelijk tegemoet te treden; op de mooie geste voor deze afgevaardigde aanbevolen, werd nochtans niet rechtstreeks ingegaan.

Z. h. s. werd het ontwerp ten slotte aanvaard. (Msb.).

Le Sage ten Broek

Academische zitting R.K. Universiteit bij het eeuwfeest.

De grote Katholieke emancipator, die, als dominee's zoon in de 19e eeuw het Nederlandse katholicisme tot nieuw leven wekte — Broere, Thijm, Schaepman zouden later op zijn levenswerk voortbouwen is op grootse wijze herdacht. Op 11 Juli a.s. — Le Sage overleed 11 Juli 1847 werd als inzet van het herdenkingsjaar op het graf van Le Sage te Grave in aanwezigheid van Zijne Eminentie Kardinaal de Jong en van Zijne Excellentie Dr. J. Gielen een grafsteen onthuld. Om 11.15 uur werden vele genodigden ten gemeentehuize ontvangen; zij verzamelen zich om 11.45 uur voor de herdenkingsplechtigheid Na de lunch begaf men zich naar Nijmegen, waar om 3 uur in de aula van de R.K. Universiteit een Academische zitting werd gehouden. Van de plechtigheid te Grave gaf de K.R.O. op 11 Juli een reportage.

De grote staatsman en emancipator Schaepman zaaide waar Thijm en vóór dezen Broere, Mgr. v. Vree en Judocus Smits geploegd hadden en deze ploegden waar de prior Le Sage ten Broek in eenzame gigantische strijd de akker bouwrijp had gemaakt. Bergen van vooroordelen tegen de katholieken heeft Le Sage in onafgebroken strijd geslecht, maar ook heeft hij de dalen gevuld: de diepe onverschilligheid der katholieken, de godsdienstige, culturele en staatkundige inzinking onder hen, heeft hij weten om te zetten in belangstelling, denken daadkracht en enthousiasme. Hij heeft het gerechtvaardigde zelfbewustzijn der katholieken doen ontwaken en hij is de grondlegger geweest voor het adagium, dat Mgr. Poels zo vaak naar voren bracht: de Nederlandse katholieken zijn een volwaardig en integrerend deel der Nederlandse natie.

Is het niet treffend, dat een protestant — en nog wel een zoon van een dominee, want dat was Le Sage — de Nederlandse katholieken, men mag wel zeggen de Nederlandse katholiciteit tot nieuw leven moest wekken?

Le Sage werd geboren te Groningen 27 November 1775; in 1806 ging hij in alle stilte over tot de Katholieke Kerk en vestigde zich in 1808 te Loosduinen als notaris. In 1815 begint zijn onafgebroken publicistische arbeid met „De Voortreffelijkheid der R.C. Kerk", dat o.a. Bilderdijk in 1816 reeds voor de vijfde maal herdrukt werd. Als het middel voor de emancipatie is door Le Sage brochure, boek en tijdschrift meesterlijk en zeer veelzijdig gehanteerd. In 1827, toen de vrijheid van drukpers nog een ander begrip was dan tegenwoordig, werd hij, die de moed had zijn innerlijke en diep gefundeerde overtuiging te publiceren, op last van de regering gearresteerd.

In ziekelijke toestand verbleef hij drie maanden in de gevangenis en zijn gezichtsvermogen verminderde na die periode dusdanig dat een algehele blindheid intrad. Doch met de toegewijde hulp van zijn vrouw — die protestants bleef — zette hij zijn publicistische arbeid van Grave uit met ongebroken energie voort. Het leven van Le Sage was tot op heden voor een groot deel een vrijwel gesloten boek; het was voornamelijk de overlevering die hem als een groot Nederlander en als de eerste katholieke pionier deed kennen. Dr. Gorris S.J. zal binnenkort als vrucht van vele jaren studie een uitvoerige biografie over Le Sage het licht doen zien.

Terug naar de Heimat

Ongewenste Duitsers worden uitgewezen.

Thans is het eindelijk zover, dat de Duitsers, die nog steeds in ons land vertoeven, naar hun Heimat zullen worden teruggestuurd. Tot dusver hadden de geallieerde bezettingsautoriteiten daartegen nog altijd bezwaar gemaakt, vooral omdat het vraagstuk der „verplaatste personen" hun al zorgen genoeg baarde.

Natuurlijk vallen die Duitsers, die zich metterdaad „oprechte vrienden van het Ned. volk" hebben betoond in de bezettingstijd buiten deze maatregel. Zij mogen in ons land blijven wonen.

Hoevelen er zullen worden uitgewezen, **valt nog niet te zeggen.** Er is in de aanvang een getal van 17.000 genoemd. Maar waarschijnlijk zullen het er heel wat minder zijn.

Vandaag zal van het kamp Mariënbosch bij Nijmegen uit de uitgeleiding van de ongewenste elementen beginnen.

Ruim de helft gaat naar de Britse zone, de rest wordt per trein naar de Franse, Amerikaanse en Russische zones overgebracht. Per week zullen twee transporten van honderd mannen, vrouwen en kinderen, bestemd voor de Britse zone, naar kamp Lustringen bij Osnabrück worden gebracht. Dit vervoer geschiedt per vrachtauto. De Duitsers, die langzamerhand in kamp Mariënbosch zullen worden geconcentreerd, worden daar door de rijksvreemdelingendienst gesplitst naar gelang van de zones, waar zij thuis horen. Indien men ongeveer een „trein vol" d.w.z. plm. 400 tot 500 voor de Franse, Russische of Amerikaanse zone bijeen heeft, worden deze Duitsers, verdeeld volgens bestemming, via Nijmegen naar hun vaderland vervoerd.

Terwille van de huisvestingsproblemen, waarmede de geallieerden in Duitsland te kampen hebben, is besloten, dat iedere uitgewezen **Duitser het meest** noodzakelijke uit zijn voormalig persoonlijke eigendom (dat thans vijandelijk vermogen is) mag meenemen. Iedereen mag een strozak of matras, een kussen, twee dekens, borden, eetbestek, een stoel en toiletartikelen, alsmede het meest noodzakelijke aan lijfgoed en kleding en een paar extra schoenen met zich voeren. Voor kinderen mag een ledikantje worden meegenomen.

Verder mag per gezin een tafel, een kooktoestel (geen kachel), keukengerei, alsmede kleine persoonlijke eigendommen van zeer geringe waarde als bagage worden vervoerd.

Van het totaal van circa 750, die thans in Mariënbosch vertoeven, zullen er 450 gaan naar de Engelse zone, en 300 naar de Amerikaanse en Franse zone. De laatsten vertrekken gezamenlijk per trein. Het tijdstip van vertrek is nog niet bekend. De 450 zullen Dinsdags en Vrijdags in groepen van 60 tot 70 personen de reis naar hun plaats van bestemming per auto maken. Vanochtend omstreeks 10 uur vertrok de eerste groep. (Msb.)

Het militaire vraagstuk is de nota-wisseling

BIEZONDERE BESCHOUWINGEN.

Het Lichtspoor wijdt enige **aandacht** aan de militaire aspec**ten zoals deze in beide nota's van duidelijk tegengestelde standpunten worden belicht.**

Hoewel de Indonesische delegatie het Nederlandse voorstel inzake de militaire aangelegenheden in grote trekken onderschrift, worden toch nog de volgende wensen naar voren gebracht:

„a. De verdediging van de Verenigde Staten van **Indonesië** moet een zaak zijn van de staat zelf.

Dus met uitschakeling van Nederland, hoewel Nederland volgens het accoord van Linggadjati deelgenoot zal zijn in de Nederlands-Indonesische Unie en als zodanig mede verantwoordelijk.

b. De defensie dient te worden opgedragen aan een nationaal leger. Dit sluit echter niet uit, dat 'n vreemd leger haar aandeel bijdraagt, echter alleen wanneer beide legers voor hetzelfde doel strijden.

Het begrip vreemd leger zou vealeer passend zijn voor bijv. een Honduras' of Panamees leger dan voor Nederlandse troepen, welke thans nog de verantwoordelijkheid-de-jure van Nederland dekken en later uiteraard zullen behoren tot de Nederlands-Indonesische Unie. Strijden voor de verdediging van de Verenigde Staten van Indonesië als deelgenoot van de Unie zou overigens voor Nederlandse troepen toch wel eenzelfde doel hebben als voor dat nationale leger, dat wordt voorgesteld. Tenzij het accoord van Linggadjati van Indonesische zijde niet zou worden erkend.

c. **Hieruit (uit punt b) vloeit** voort, dat in Indonesië het nationaal federaal leger moet worden versterkt en dat nu reeds operationele eenheden in het federale leger worden vastgelegd.

Dit zou kunnen betekenen, dat Nederlandse operationele eenheden worden afgewezen of dat deze zouden moeten worden ingeschakeld in het nationale federale leger onder het commando van dit leger. In elk geval heeft het bij versterking van het nationale leger een enigszins andere klank dan de steeds verlangde vermindering der wederzijdse strijdkrachten".

Tenslotte wordt scherp vastgesteld, dat de handhaving van orde en rust in het gebied van de republiek de taak is van de republikeinse politie en niet van het Nederlandse leger.

„Dit betekent: afwijzing van de instelling van een gemengde gendarmerie afwijzing van de verantwoordelijkheid-de-jure van Nederland, geen beschermingsmogelijkheid van binnenlandse en buitenlandse belangen en vermindering van de sterkte der Nederlandse troepen naast versterking van het nationale federale leger met Indonesische strijdkrachten".

De Haagsche Post echter acht de' van Nederlandse zijde voorgestelde

„vorming van een gendarmie, bestaande uit gemengde detachementen samengesteld uit Nederlanders en Indonesiërs onder Nederlandse of Indonesische commandanten of onder-commandanten onaanvaardbaar".

Zodanige vorming thans is even dwaas als onverantwoordelijk.

„De T.R.I. en andere strijdorganisaties hebben slechts zeer enkele officieren en onder-officieren, geschikt om als commandant voor zodanig gemengd detachement op te treden. Bovendien is de T.R.I. c.s. zodanig onbetrouwbaar, dat onze soldaten aan verraad, in de steeklating op critieke momenten of aan bescheiting in de rug worden blootgesteld".

Juist is de strikte scheiding, welke gemaakt wordt tussen de troepen bestemd voor de handhaving van rust en orde, de z.g. gendarmerie en de troepen bestemd voor de eigenlijke defensie naar buiten.

„Dit is een scheiding, die in het oude K.N.L.-Leger node werd gemist en een zware handicap was in zijn efficiency t.a.v. zijn defensie taak tegen een buitenlandse vijand op critieke momenten".

Over de instelling van een Directoraat voor de inwendige veiligheid en de vorming van een gezamenlijke defensiestaf of defensieraad voor de behartiging van de defensiezaken naar buiten wordt verder opgemerkt:

„Een defensiestaf en een defensieraad zijn twee volkomen andere zaken. Een gezamenlijke defensie-raad is een politiek-strategisch orgaan. Daarin wordt het defensie beleid vastgesteld in aansluiting op onze buitenlandse politiek. Een gezamenlijke defensiestaf is een zuiver militair orgaan, dat belast is met de uitvoering van het door de defensieraad vastgestelde beleid en is derhalve belast met de leiding der weermacht. Er zal dus moeten komen een defensie-raad en een defensiestaf, beide voor de gehele Unie".

De defensie vormt nl. een onverbrekelijk geheel met de buitenlandse politiek.

„Evenzeer als dus de buitenlandse politiek der Unie één geheel zal dienen te zijn, zullen de defensie en de daarop gebaseerde weermacht één onverbreekbaar geheel moeten worden, geleid uit één centraal punt. De voorlopige gezamenlijke defensiestaf zul'en dus een Unieorgaan moeten vormen en niet — zoals de Nota zegt — kunnen vormen. Elke ander eoplossing doet te kort aan en is schadelijk voor de defensie der Unie als geheel."

R.V.D.

CURAÇAO

ROND EEN GOUDEN KLOOSTER-JUBILÉ.

Dankbaar en met rechtmatige trots maken we heden melding van het **Gouden Feest van Frater M. Theofridus.** Deze stille harde werker van het St. Thomas-College werd op 1 October 1879 te Uithoorn in Nederland geboren en gedoopt als Cornelis van Staveren.

Op 19 Juli 1897, nu 50 jar geleden, trad hij in, bij de Fraters van Tilburg, en kwam als jeugdig onderwijzer op 1 Juni 1901 op Curaçao aan, in gezelschap van Mgr. van Baars. In de moeilijke jaren, toen de fraters nog door een pensionaat te houden voor Venezolaanse jongelingen, het onderhoud van de kosteloze scholen moesten verdienen, moet Z. Eerw. wel een gewaardeerde hulp zijn geweest. Later in 1903 zien we de Jubilaar verbonden aan de St. Aloysiusschool, achter de tegenwoordige Sta Annakerk en ook aan de St. Vincentiusschool. Maar lange jaren deed hij de klas aan det St. Thomas-College. Buiten de schooluren echter hield hij ijverig en nauwgezet de administratie van alle fraterhuizen en scholen bij.

Toen echter tengevolge van de enorme uitbreiding van het onderwijs, de administratie te druk werd, moest Z.E. de school verlaten oo zich geheel aan het kantoorwerk te geven. Hij bestudeerde het labyrint van de Curaçaose schoolwetgeving zo grondig, dat hij in waarheid een levende schoolwet kon heten. Voor vele Inspecteurs van het onderwijs was hij een vraagbaak, en toen in 1938 beide inspecteurs eens afwezig waren, werd de in-afzondering-levende frater Theofridus naar Fort Amsterdam gehaald, om de leiding van de inspectie op zich te nemen.

Op 6 Mei 1938 werd de Jubilaar door Z. Ex. Gouverneur Wouters benoemd tot lid en secretaris van de Commissie tot wijziging van de onderwijs-wet van 1935.

Tegelijkertijd dat hij de administratie voerde, was hij door zijn practische geest de aangewezen man om bij de diverse bouwerijen, die de fraters in vroeger jaren zonder hulp van architecten of aannemers moesten uitvoeren, als opzichter te fungeren.

Ook de Klooster-overheid waardeerde fr. Theofridus, en benoemde hem herhaaldelijk als medebestuurder. De Jubilaar was en bleef echter de nederige en stille confrater, die nooit uitging en na 46 missie-jaren nog ongeveer niets van Curaçao gezien heeft.

Parera, Jan Doret of Steenrijk, hij kent ze alleen bij naam. Nooit zag hij Piscadera, Westpunt of Bonaire, dan alleen op de landkaart. Zijn enige wandeling bestaat in Zondags de Hoogmis van de H. Familie-kerk bij te wonen.

Hij is alleen bekend bij het Schoolbestuur van het Vicariaat, en bij de honderden onderwijzers die hem zo vaak komen raadplegen en wier puzzles hij mag oplossen. En het is zo heerlijk, de Jubilaar is altijd thuis!!

Moge de goede God hem vergelden voor alles wat hij haast een halve eeuw in zijn dienst gewerkt heeft. Nog vele vruchtbare jaren wensen we de sympathieke Jubilaar toe, met hetzelfde optimisme en het zelfde élan voor zijn werk.

Allen die hem op **Zaterdag 19 Juli** willen komen feliciteren, zijn van harte welkom in de namiddag tussen 5 uur en 6.30.

STEUN VOOR OPGENOMEN KINDEREN.

Het publicatieblad no. 86 wijzigt het onderwijsbesluit van 1935 op de volgende wijze. Het gaat ook steun geven voor opgenomen kinderen. Een mooi idee.

Het P.B. zegt:

Artikel 130 wordt nu gelezen als volgt:

„De vorige leden van dit artikel kunnen op overeenkomstige wijze worden toegepast op kinderen, beneden de leeftijd van achttien jaren, die deel uitmaken van het gezin van een onderwijzer of kwekeling, die hij geheel als eigen kinderen onderhoudt en opvoedt, geen eigen, natuurlijke kinderen zijn en niet door de eigen ouders of hun voogden kunnen worden onderhouden en opgevoegd, elk bijzonder geval door den Gouverneur te beoordelen".

Voor het concert begint.

De Heer en Mevrouw

VAN OPSTAL-NUIJTEN

geven met groot genoegen kennis van de geboorte van hun zoon

Henk

Cur. 12 Juli 1947

Uit het Katholieke Sportkamp

De kroniek der vorige weken heeft nog enige speling overgelaten om deze keer een wat meer algemeen punt aan de orde te stellen.

Het ging dan over het verband, dat tussen Missie en sport bestond, en ongetwijfeld herinnert men zich een bericht van 30 Jan. jl. in „De Tijd", waarin met vreugde gewag werd gemaakt van het feit, dat de Missiewedstrijden — die vóór 1940 zulke katholieke sportevenementen waren — weer in ere werden hersteld.

Ten tweede was daar dan verder de bijeenkomst van Zaterdag 22 Febr. 1947, waarin voor de eerste maal, sinds 1939, alle katholieke sportverenigingen in het Diocees Haarlem weer bijeen waren, op de openingsvergadering van de Ned. Kath. Sportbond, afd. voetbal.

Ten derde ligt nog immer een verzoek ter bespreking, waarom niet eens eindelijk ook wedstrijden worden vastgesteld voor een R.K. Amsterdams elftal, zoals men dat vroeger gewend was geweest.

De doorbraak-gedachte.

Als men zo deze dingen naast elkaar legt, dan zou men zeggen dat het met de zg. doorbraakgedachte ook in de Sport wel gedaan is. Wie in het voorjaar van 1945 en na de bevrijding al die lofredenen gehoord heeft op de eenheid die ons Nederlandse volk bezielde, de oprichting van de Ned. Volksbeweging aanschouwde, de eenheidsgedachte op allerlei terrein levend zag verkondigen, hij zal het wel diep betreuren, dat nu ook in de sport het sectarisme, de hokjesgeest, de splijtzwam en wat dies meer zij weer zo herleefd is.

Zover is het echter nog lang niet. Want van die befaamde missiewedstrijd zal waarschijnlijk wel niets komen. Wij hebben althans geen enkel bericht gezien, dat toestemming tot deze combinatie is verleend. Van een R.K. Amsterdams elftal behoeft men ook zeker niets te verwachten en wat de oprichting van de Ned. Katholieke Sportbond, afd. voetbal betreft, de heer Kruyver, voorzitter van het Diocees Haarlem, heeft den heren van den KNVB onder heilige eden in 'n tweetal artikelen bezworen, dat wat er nu gedaan wordt zeer onschuldig is en dat wij er slechts naar streven het ideële werk onder onze katholieke voetballers op hoger peil te brengen.

Wat is 't geval?

In 1940 is tot samenstelling de voetbalbonden besloten, en het werk werd toen in 2 moten gehakt: het technisch en het opvoedkundig gedeelte. Het is wel niet met zoveel woorden in de fusiebepalingen omschreven, maar dit heeft men er blijkbaar uit moeten lezen. Dit gaat wel niet op ten aanzien van het Juniorenvoetbal, waar ook 't technische werk aan de katholieken werd voorbehouden, doch practisch is hiervan niets terechtgekomen, behalve dan dat de elftallen in eigen afdelingen spelen. Na deze splitsing mag de Commissie Katholiek Voetbal of nu een Ned. Kath. Sportbond zich niet op technisch terrein begeven. Wel wat sterk gezegd, maar zo ongeveer: onverdeeld naar de openbare school en van half twaalf tot twaalf uur Katechismus van den kapelaan. Ergo dus ook geen vertegenwoordigende elftallen samenstellen, daarvoor wedstrijd organiseren enz. Het lijkt ons toe dat het kwaad zou zijn als dit Linggadjati weer eens opnieuw in bespreking zou komen, m.a.w. dat herziening van de fusiebepalingen zou kunnen worden overwogen.

Het is nu immers in ons land niet zo, dat wij niet mogen streven naar het best bereikbare. In Polen, Joegoslavië zeker of Hongarije e.d. zou men maar wat in zijn sas zijn, als men een vrijheid had als bij onze fusiebepalingen is gewaarborgd, maar gezien de ontwikkeling van de doorbraakgedachte zou men hier zeker wel de grens wat kunnen verleggen.

De vroegere I.V.C.B.

En om dit te verduidelijken zouden wij willen teruggaan tot de dertiger jaren toen de ICVB werd opgericht. Ook hier was de bedoeling een Landelijke Voetbal-organisatie te stichten, die voor het hogere voetbal alle diocesen zou omspannen en die IVB (Inter-diocesane Voetbalbond) genoemd zou worden. Het Episcopaat heeft toen wel degelijk de naam doen veranderen en er IVOB van doen maken, om duidelijk te doen uitkomen, dat het hier slechts een Interdiocesaan Voetbal - Competitiebond zou worden. Het samenstellen van vertegenwoordigende elftallen, en meer van deze zaken werd aan de RKF voorbehouden.

Iets dergelijks zou men zich ook nu kunnen denken. Men zou aan de KNVB uitsluitend kunnen opdragen het verzorgen van de competitie der R.K. elftallen, met alle daaraan verbonden werkzaamheden. De overige technische en vormende leiding zou de NKS zich zelf kunnen voorbehouden. Deze constructie is in het bedrijfsleven dagelijks te constateren: drukkerijen die het zetwerk bij een loonzetter laten verrichten, machinefabrieken, die het gietwerk aan een speciale gieterij weer uitbesteden, kolengroothandelaren, die hun kolen door loonbrekerijen laten breken enz.

Dan komen ook de vertegenwoordigende elftallen weer terug, dan kan men ook desnoods een interregionaal jeugdtournooi samenstellen, technische zowel als paedagogische lezingen doen houden. Men zal uiteraard aan deze gedachten even moeten wennen, zoals dat met alle nieuwe denkbeelden het geval is. Dit behoeft de goede samenwerking met den KNVB in het geheel niet te verstoren, de grens der werkzaamheden wordt slechts enigszins verlegd.

Als Katholieken hebben wij immers ook een andere kijk op de waarde van de techniek en ook op dit gebied zullen wij van onze zienswijze moeten kunnen doen blijken. Het is hier niet de plaats deze nieuwe verdeling der werkzaamheden in den brede nader uit te werken, doch het was meenen wij, wel goed eens aan te geven, dat er ook andere mogelijkheden tot samenwerking zijn, die de Katholieke Sportbeweging meer vrijheid van beweging zullen geven.

Veertig jaren onderzeedienst

Ruim veertig jaar geleden, nl. eind December 1906, werd de eerste Nederlandse onderzeeboot, de „Luctor et Emergo" bij de Koninklijke Marine in dienst gesteld. In de veertig jaren heeft het wapen van de Onderzeedienst zich in binnen- en buitenland een grote faam verworven, vooral in de laatste wereldoorlog doch ook in de periode daarvoor. Wij herinneren in dit verband aan het hoogst belangrijke wetenschappelijke werk van prof. Dr. F. A. Vening Meinesz, die voor het eerst in Juni 1923 met de O 6 en later met de K XIII en K XVIII tijdens langdurige zeereizen zwaartekrachtmetingen verrichtte.

De Militaire Willemsorde.

De Onderzeedienst heeft dit vertigjarig jubileum op 19, 20 en 21 Juni jl. te Rotterdam luisterrijk gevierd. Bij deze gelegenheid is aan de dienst, zoals men in de dagbladen heeft kunnen lezen, een zeer bijzondere onderscheiding te beurt gevallen: de dienst is vereerd met de Militaire Willemsorde vierde klasse voor bijzondere daden van moed, beleid en trouw en tijdens een plechtigheid te Rotterdam heeft de commandant van de Onderzeedienst, luit. ter zee 1ste kl. J. F. van Dulm, het versiersel der M.W.O. uit handen van H. M. Koningin Wilhelmina, mogen ontvangen.

Bij deze gelegenheid heeft H.M. de Koningin de volgende rede uitgesproken:

„Nu ik op het punt sta, de Onderzeeboot te eren, is het Mij een vreugde, uiting te geven aan de trots, die Mij vervult, wanneer Ik denk aan de daden, die gij, opvarenden en oud-opvarenden van onderzeeboten, aan boord van uw schepen hebt volbracht.

Veertig jaar bestaat de Onderzeedienst en in deze jaren heeft dit onderdeel der Marine een uitstekende naam verworven. De reizen van de Onderzeeboten K 13, K 18, en O 16, waarop prof. Vening Meinesz op bijna alle oceanen zijn onderzoekingen verrichtte, vestigden reeds vóór de oorlog alom ter wereld de reputatie van Nederland op onderzeebootgebied.

Doch vooral hebt gij uw waarde getoond in de achter ons liggende wereldbrand. Gij hebt gestreden in de Indische wateren; in de Stille Oceaan, in de Atlantische Oceaan en in de Middellandse Zee en vele glorierijke bladzijden hebt gij toegevoegd aan het boek van onze krijgsgeschiedenis ter zee. Ik weet, dat het leven aan boord van een onderzeeboot vol ongemakken is; gij zijt weken achtereen opgesloten in nauwe en benauwde ruimten met zeer weinig gerief. Gedurende lange periodes van afwachten, omringden geen grote gevaren u. Dit alles heeft echter uw geest niet kunnen breken. Gij zijt opgetreden in wateren, waar gij, door het meesterschap ter zee van de vijand, geen kans had op enige hulp en vele zijn de voorbeelden van prachtige aanvallen op onze vijanden, zowel in het Westen als in het Oosten.

De kameraadschap tussen alle rangen aan boord was groot en er bestond vertrouwen tussen u, uw leiding en omgeving.

Sedert het uitbreken der vijandelijkheden heb ik aan opvarenden van onderzeeboten ongeveer 500 oorlogsonderscheidingen kunnen toekennen, waaronder 3 Ridderkruizen der Militaire Willemsorde en 15 Bronzen leeuwen.

Thans is het Mij een vreugde, de daden van al diegenen, die gedurende de oorlogsjaren gediend hebben aan boord van onderzeeboten, te kunnen belonen, door aan de Onderzeedienst in zijn geheel de Militaire Willemorde 4e klasse toe te kennen voor uitstekende daden van moed, beleid en trouw. Voor Ik echter overga tot de uitreiking hiervan, zal Ik het gedenkteken onthullen voor hen, die hun leven lieten in onderzeeboten in 1940 tot 1945, waardoor uw kameraden, die minder gelukkig waren dan gij en hun leven lieten voor het vaderland, geëerd en gehuldigd zullen worden. Zij waren bezield van dezelfde geest en Ik gevoel hen verenigd met u wanneer Ik de door Mij toegekende onderscheiding zal uitreiken.

Het is Mij niet mogelijk, van deze plaats alle daden te vermelden, die bijgedragen hebben tot het verwerven van de hoogste militaire onderscheiding. Doch te zamen met de andere onderdelen van onze vloot, strijdend, zij aan zij met onze bondgenoten, hebt gij de eer van de Nederlandse vlag ten volle hooggehouden. Het verheugt Mij, dat een vertegenwoordiging van uw Britse strijdmakkers hier aanwezig is.

Thans is uw vredestaak wederom aangevangen. Onze Marine bevindt zich in een tijdperk van wederopbouw en is bezig, zich te herstellen van de zware slagen, haar door de vijand toegebracht. Minder gevaren bedreigen u thans en niet langer verkeert gij in het onzekere, over het lot uwer familieleden. Het doel van uw werk is nu minder direct en duidelijk zichtbaar. Maar ook voor deze opbouw is uw aller energie en samenwerking nodig. Ik vertrouw, dat gij deze zult geven; zoals gij dit steeds gedaan hebt in oorlogstijd.

Vrouwen, kinderen en ouders van hen, wier namen vermeld staan op het monument, dat Ik zo dadelijk zal onthullen: droefheid vervult Mijn hart, wanneer Ik denk aan uw groot verlies. Gij hebt zware offers gebracht; gij hebt uw man, kind of vader laten gaan, toen zijn plicht hem riep in de strijd van ons land tegen een wrede vijand. Gij hebt hem niet terug zien keren na de vervulling van zijn plicht — hij gaf hierbij het hoogste offer, dat een mens kan geven.

Beseft allen wel, dat Ik ook uw bloedverwant eer, wanneer ik straks de Militaire Willemsorde zal uitreiken in handen van de commandant als vertegenwoordiger van al diegenen, die in onderzeeboten hebben gestreden voor de bevrijding van het vaderland."

Daarna heeft H.M. een monument onthuld dat de namen draagt van de 207 personeelsleden van de Onderzeedienst, die in de tweede Wereldoorlog zijn gesneuveld. Ook de namen van de zes Engelsen, die als verbindingspersoneel dienst deden op de O 13 en de O 22 zijn vermeld op het gedenkteken, dat ontworpen is door de luit. ter zee 2e kl. S. van Ravesteyn. Het monument bestaat uit een bakstenen muur, waarop zijn aangebracht zeven bronzen platen. Elke plaat representeert een van de in de strijd gebleven onderzeeboten en op elke plaat staan de namen van de gesneuvelde leden der bemanning. De namen van deze boten zijn O 13, O 22, O 16, O 20, K XVI, K XVII en K VII.

Ter gelegenheid van het jubileum van de Onderzeedienst werd in „Commentaar" no. 31 der tweede jaargang een uitvoerig overzicht gegeven van de geschiedenis van dit wapen. Wij willen ons derhalve thans bepalen tot een overzicht van de verrichtingen van een aantal onderzeeboten gedurende de tweede werldoorlog.

Na de capitulatie in Mei 1940 beschikte de Koninklijke Marine over 27 onderzeeërs, waarvan vijftien in Nederlands-Indië, zeven in Europese wateren en twee in West-Indië. Bij de capitulatie stonden nog drie boten op stapel; zij werden evenals de O 8, O 11 en O 12, die in herstelling lagen, door de bemanning vernield of tot zinken gebracht, voordat de Duitsers de zo kostbare vaartuigen in beslag konden nemen.

De roemrijkste bladen in de geschiedenis van de Nederlandse Onderzeedienst zijn geschreven in de Indische wateren, na de oorlogsverklaring aan Japan. De prestaties van de luit. ter Zee 1e klasse L. A. J. Bussemaker, C.A.J. van Well Groeneveld, C. W. Th. Baron van Boetzelaer en H. C. J. Coumou zullen voor altijd met gulden letters in onze geschiedenis vermeld blijven, doch ook in de Middellandse Zee zijn uitstekende resultaten geboekt; de torpedering van de U 95 door de O 21 (luit. ter zee 1e klasse J. F. van Dulm) en de torpedering van de Italiaanse onderzeeboot „Malachite" door Hr. Ms. „Dolfijn" (luit. ter zee 1e klasse H. M. L. F. E. van Oostrom Soede).

Zeer zware verliezen.

Onafgebroken is het onderzeewapen ingezet; dat de verliezen derhalve zwaar zijn geweest, behoeft niet nader te worden omschreven. Van de 27 onderzeeboten, waarmede Nederland op 14 Mei de oorlog inging, zijn er slechts acht behouden gebleven. Gedurende de oorlog werd de onderzee-vloot met drie nieuwe eenheden uitgebreid, de „Dolfijn", „Zwaardvisch" en „Tijgerhaai", terwijl de „O 27" uit Duitse handen is teruggekeerd. Van de overgebleven onderzeeboten zijn de „O 9", „O 10", „O 15", „K XIV", „K XV" en „Dolfijn" (dus zes in totaal" reeds van de sterkte afgevoerd, zodat Nederland thans slechts over zes onderzeeboten beschikt. Dit zijn de „Tijgerhaai", „Zwaardvisch", „O 21", „O 23", „O 24" en „O 27".

Niet allen echter uit deze zeer zware verliezen blijkt, dat het in de moderne oorlog zo geduchte wapen van de Onderzeedienst inderdaad „bijzondere daden van moed, beleid, en trouw" zijn verricht, het blijkt ook uit het feit, dat aan verschillende onderzeebootcommandanten de M.W.O. is toegekend. Zo werd de M.W.O. 4e kl. verleend aan de luitenants ter zee 1e kl. A. J. Bussemaker † (K XIV en K XVIII en H. A. W. Goossens „Zwaardvisch"). Andere hoge onderscheidingen vielen o.m. ten deel aan de luitenants ter zee 1e kl. J. F. van Dulm, O 21, C. W. Th. Baron van Boetzelaer K XV, H. C. J. Coumou, K XII, H. M. L. F. E. van Oostrom Soede „Dolfijn". En het blijkt tenslotte wel zeer sprekend, uit het feit, dat op 20 Juni jl. het wapen van de Onderzeedienst met de Militaire Willemsorde werd begiftigd.

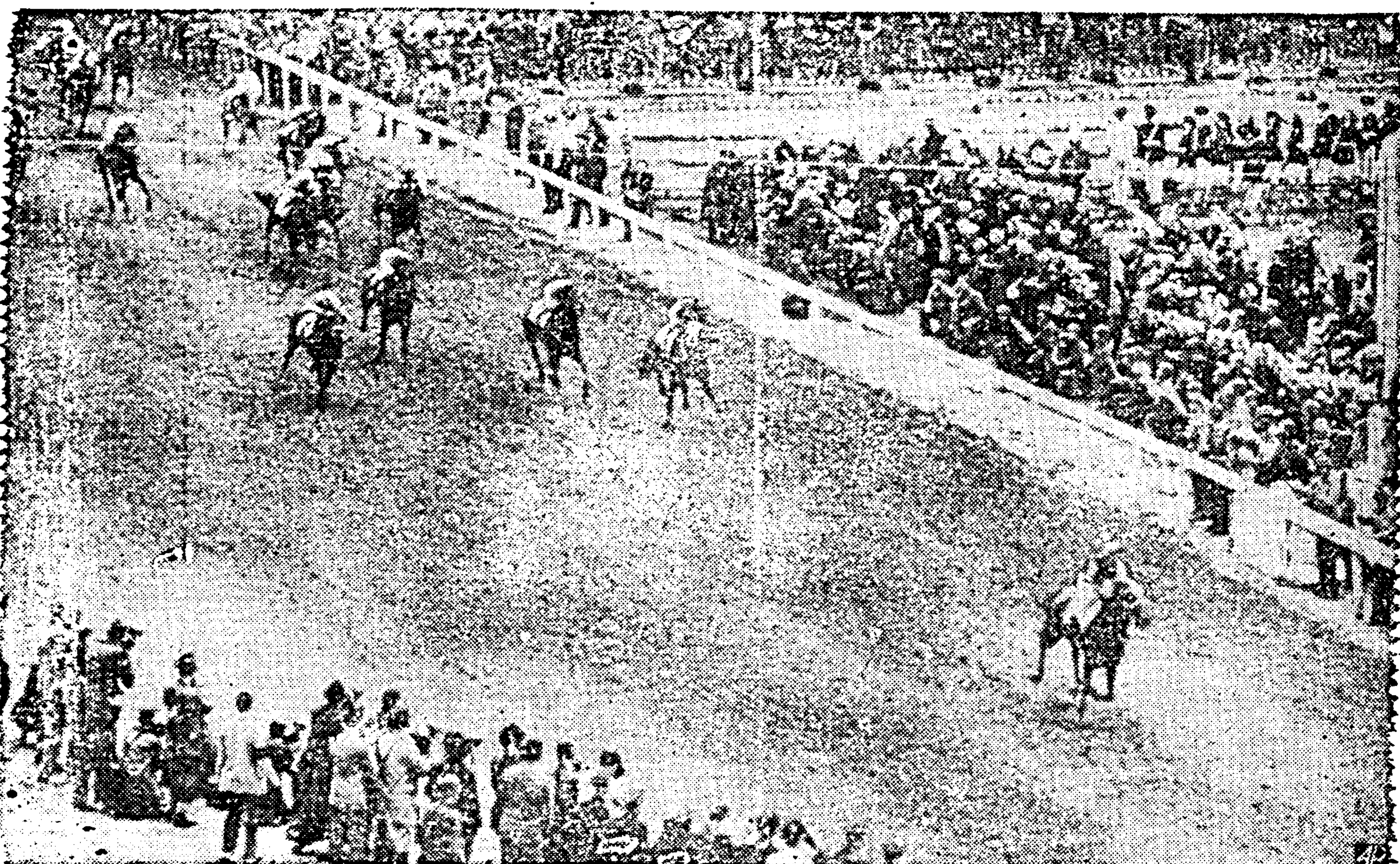
Mens en techniek.

Uit de nietige, eerste onderzeeërs die in het begin dezer eeuw gebouwd werden, is dit machtige wapen gegroeid. Wie een onderzeeboot anno 1947 vergelijkt met afbeeldingen der eerste vaartuigen ziet al direct welk een enorme ontwikkeling dit wapen moet hebben doorgemaakt. Maar het blijft een wapen waar, ondanks de steeds voortschrijdende technische perfectionnering (ook de tweede wereldoorlog heeft in dat opzicht zeer veel opgeleverd) juist de energie en de samenwerking, welke Hare Majesteit in Haar toespraak noemde en roemde, onontbeerlijke eigenschappen der bemanning blijven.

Want het leven aan boord van zulk een slank schip, waar voor de bemanning betrekkelijk weinig ruimte is, omdat het doel van het schip volkomen primair is, is geen gemakkelijk leven. In een lang niet malse temperatuur, in nauwe gangetjes en bekrompen manschapslogiezen leven en werken deze marinemannen, daar manipuleren zij met de vele machines en werktuigen, de talloze en voor de leek totaal onoverzichtelijke raderen en handgrepen en tandwielen, die ervoor moeten zorgen, dat het schip vaart, duikt, torpedo's afschiet etc.

Om een indruk te geven van de mogelijkheden van zulk een onderzeeboot, vermelden wij tenslotte, dat bijvoorbeeld de O 27 boven water een snelheid van achttien en onder water een snelheid van negen mijl per uur kan ontwikkelen, dat de bemanning bestaat uit 52 koppen, dat er veertien torpedo's kunnen worden meegevoerd en dat het schip in 45 seconden tot veertien meter diepte kan duiken en max.maal op 100 meter diepte mag komen. En tenslotte...... dat deze mogelijkheden van het schip inderdaad een gevolg zijn van de perfecte technische outillage, maar dat zij nooit bereikt kunnen worden als er niet aan boord is een voortreffelijk opgeleide en voortdurend weer getrainde bemanning, die in goede kameraadschap het zware leven aan boord leidt en zich met volle energie wijdt aan de zware taak, die dit wapen van de Koninklijke Marine, ook in vredestijd te vervullen heeft.

(Commentaar).

PAARDENRENNEN IN ENGELAND.

NEDERLAND

EMISSIE K.N.S.M. A 135 PCT.

De Ned. Handel Mij. en Hope & Co. berichten, dat op 14 Juni 1947 de inschrijving openstaat op f 4.7 millioen gew. aand. à f 500 in de N.V. Nat. Bezit van aand. Ned. Kon. Stoomboot Mij. te Amsterdam, delende voor de helft in de winst van het boekjaar 1947 en verder ten volle, uitsl. voor aandeelhouders, tot de koers van 135 pct. Drie oude aand. geven recht op een nieuw; claim is divid. bew. nr. 8. Storting op 30 Juli is vrij geld.

Uit het prospectus blijkt, dat de fin. resultaten van de eerste tien maanden 1946 tot tevredenheid stemmen en dat over dat jaar een redelijk dividend kan worden verwacht. Per ult. Oct. wijst de globale balans een voord. saldo aan van f 3.044.000 Hieruit moet nog worden gereserveerd o.a. voor belastingen. Het jaar 1947 zal volgens de directie belangrijke tegenvallers kunnen absorberen, vooraleer de geldelijke resultaten zul en dalen beneden die, welke zij over 1946 verwacht. De opbrengst der emissie zal t.z.t. worden bestemd voor vernieuwing en aanvulling der vloot.

Uitgaande van een laatste beurskoers van 173, waarin ook nog zit het dividend over 1946, berekenden wij de theoretische waarde van een claim op f 37.50

(De Tijd).

SURINAME

SURINAAMSCHE BANK IN 1946.

Econ. ontwikkeling weinig gevorderd.

Op de weg van de economische ontwikkeling in Suriname in 1946 nog slechts weinig gevorderd. Weliswaar heerste er grote bedrijvigheid bij de bauxietwinning en was er een toenemende levendigheid in het hutbedrijf, doch de plantages gingen verder achteruit, de goudwinning gaf opnieuw teruggang te zien en de balata-inzameling toonde slechts matige vooruitgang, aldus lezen wij in het verslag over 1946 van de Surinaamsche Bank N.V., te Amsterdam.

Mogelijk kan de stichting van het "Welvaartsfonds Suriname", waarvoor een bedrag van f 40.000.000 is uitgetrokken hierin een ommekeer te weeg brengen. De doelstelling van het fonds, waarin ook zijn vervat doeleinden op sociaal, hygiënisch en cultureel gebied laat ruimte voor de vraag, of het Welvaartsplan inderdaad tot verhoging van de welvaart van Suriname zal kunnen leiden. De hoofddirecteur van de Bank, Mr. A. van Traa zou het welvaartsplan zuiver tot economische ontwikkelingsdoeleinden willen beperken en voor sociale en culturele doeleinden afzonderlijke schema's willen opstellen.

Het verloop van de overheidsmiddelen in 1946 was bevredigend. De inkomsten bedroegen volgens de voorlopige uitkomsten f 12.671.966 en de uitgaven f 12.670.193, derhalve een begrotingsoverschot latend van f 1.773 tegen een tekort van f 1.736.586 in 1945. De inkomsten bedragen f 1.403.734 meer dan in 1945.

De handelsstatistiek van Suriname voor 1946 vertoont de volgende cijfers: invoer f 15.710.868 (12.626.652), uitvoer f 11.513.612 (7.432.264). Het bedrag aan bankbiljetten in omloop steeg van f 11.363.200 op 31 December 1945 tot f 12.083.900 op 31 Dec. 1946. De dadelijke opeisbare schuld, met inbegrip van het papier in omloop bedroeg op 31 Dec. 1946 f 18. 390.818 (17.498.036).

De winst en verliesrekening wijst een batig saldo aan van f 272.000 (204.113). Ingevolge art. 24 van de bankwet wordt van deze winst 6 pct. primair dividend aan aandeelhouders uitgekeerd.

Voorts is nog voor aandeelhouders beschikbaar een bedrag van f 54.368. Voorgesteld wordt daarvan f 30.000 voor uitkering te bestemmen, zodat het totale dividend 9 (6) pct. zal bedragen, waarna het restant gevoegd zal worden bij het voorlopig nog aan te houden voor aandeelhouders beschikbare saldo, waardoor dit per 31 Dec. 1946 tot f 157.331 (146.618) zal stijgen.

(Msb.)

Olienieuws

Petroleum-bronnen te Blora, Oost-Java, die door de Republikeinen worden geëxploiteerd, leveren volgens berichten van Republikeinse zijde, ongeveer 528.000 gallons per jaar op. Blora ligt 72 KM oostelijk van het olie-terrein der Koninklijke Petroleum Maatschappij te Tjepoe.

AMERIKA „PLASTIC-MINDED".

Dezer dagen hadden wij een onderhoud met de heer G. Hoffman, directeur van de hoofdindustriegroep aanverwante bedrijven van Philips, die kortelings is teruggekeerd van een reis naar Amerika. Gevraagd naar zijn indrukken over de Amerikaanse plasticwereld, zei de heer Hofman: „In Amerika is men door de zeer uitgebreide en goed opgezette reclame campagnes waar plasticminded." De omschakeling van de oorlogs- naar vredesindustrie, is voor de fabrikanten van plastic-artikelen een volledig succes geworden. Of men echter de mogelijkheden van plastic niet overschat, dienen wij voorlsnog af te wachten, aldus onze zegsman.

Wat de Philips-fabrieken betreft, kan men zeggen, aldus de heer Hofman, dat men belangstelling had, heeft en zal hebben voor de plasticindustrie.

Men treft hierbij nl.. een mechanische industrie aan met sterk chemische inslag, die op het gebied der kunstharsen een der grootste van Nederland is. Deze Philipsfabriek voor plastische materialen, de „Philite"-fabriek, werd opgericht met het doel van kunststoffen de halffabrikaten te maken, die het overige deel van het bedrijf nodig had. Philite valt buiten de octrooirechten van de Imperial Chemical.

UIT DE KINDERWERELD.